

ANTI-KVARISK KONSEKVENSANALYS

Hillebarden 3 & 19, Stockholm

2020-08-10

REV 2020-09-14

Nyréns Arkitektkontor

Innehåll

1.1 Inledning		3.1 Samrådsförslag	
Syfte och avgränsning	3	Beskrivning	13
Förutsättningar i gällande lagrum	3	Gestaltning	14
Läsanvisning	3		
		4.1 Vystudier	
1.2 Sammanfattning av påverkan		Syfte	15
Påverkan på lokal kulturmiljö utanför planområdet	4	Valda vyer	15
Planförslagets påverkan på befintliga fastigheter	4	Vy 1 - analys av befintlig situation	16
Sammanvägd bedömning	4	Nuläge	16
		Vy 1 - analys av förslagets påverkan	17
		Förslag	17
		Vy 2 - analys av befintlig situation	18
2.1 Generella förutsättningar		Nuläge	18
Stockholms översiktsplan	5	Vy 2 - analys av förslagets påverkan	19
Gällande detaljplan	6	Förslag	19
Pågående planarbete	7	Vy 3 - analys av befintlig situation	20
		Nuläge	20
		Vy 3 - analys av förslagets påverkan	21
2.2 Kulturhistoriska förutsättningar		Förslag	21
Stockholms stadsmuseums kulturhistoriska klassificering	8	Vy 4 - analys av befintlig situation	22
Kulturhistoriska kvalitéer identifierade i kulturmiljöutredningen	8	Nuläge	22
Planhistoriskt värde	9	Vy 4 - analys av förslagets påverkan	23
Stockholms stadsmuseums inventering 1977	10	Förslag	23
Kulturhistoriska värden - fastigheter	12	Vy 5 - analys av befintlig situation	24
Hillebarden 3	12	Nuläge	24
Värdebärande karaktärsdrag att beakta	12	Vy 5 - analys av förslagets påverkan	25
Hillebarden 19	12	Förslag	25
Värdebärande karaktärsdrag att beakta	12	Vy 6 - analys av befintlig situation	26
		Nuläge	26
		Vy 6 - analys av förslagets påverkan	27
		Förslag	27
		5.1 Påverkan på kulturmiljön inom planområdet - bebyggelse och yttre miljö	
		Nuläge	28
		Förslag	28

Hillebarden 3 & 19

Stockholm

Antikvarisk konsekvensanalys

Beställare: Storstaden Bostad

Nyréns Arkitektkontor AB:

Mattias Eklund, byggnadsantikvarie (KUL 2), UA/HA

Nytagna fotografier och drönarfotografier: Mattias Eklund

Renderingar är hämtade ur Urban Couture Arkitekters modell

1.1 Inledning

Syfte och avgränsning

Fastigheterna Hillebarden 3 och 19 ligger i kvarteret Hillebarden längs Johan Skyttes väg i Älvsjö. Fastigheterna ligger drygt 300 meter från Älvsjö centrum och området ingår i en i översiktsplanen utpekad del vilken föreslås att förtätas, ges ökad stadsmässighet och förstärkt kollektivtrafik.

Detta dokument har tagits fram inom ramen för den pågående planprocessen för fastigheterna. Syftet är att beskriva planförslagets påverkan på områdets kulturhistoriska värden, vilka identifierats i en kulturmiljöutredning upprättad av Nyréns arkitektkontor (Hillebarden 2 & 19 - Kulturmiljöutredning 2019-03-25).

Konsekvensbeskrivningen ställer den föreslagna exploateringen mot relevanta lagrum i Plan- och bygglagen.

Förutsättningar i gällande lagrum

Plan- och bygglagen

Allmänna och enskilda intressen

PBL 2 kap 3 § *"Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden [...] främja en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder [...]"*

PBL 2 kap. 6 § *"Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan".*

Underhåll och varsamhet

All befintlig bebyggelse omfattas av plan- och bygglagens krav på varsamhet vid ändring, enligt 8 kap. 17 §. Detta innebär att *"Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden."*

Förbud mot förvanskning

8 kap 13 § *"En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas. Första stycket ska tillämpas också på [...] bebyggelseområden."*

Förvanskningsförbudet bedöms inte tillämpligt i det aktuella projektet då ingen av byggnaderna på fastigheterna har bedömts vara särskilt värdefulla ur nämnda synpunkter.

Stockholms stadsmuseums klassificering

De aktuella fastigheterna är inte klassificerade individuellt, dock ingår de i den äldre delen av Älvsjö villastad vilken är grönmarkerad i Stockholms stadsmuseums byggnadsinventering.

Klassificeringen beskrivs närmare under rubrik 2.2.

Läsanvisning

Beskrivande text är markerad med grå bakgrund.

Analyserande text är markerad med gul bakgrund.

Konsekvensbeskrivande text är markerad med röd bakgrund.

1.2 Sammanfattning av påverkan

Påverkan på lokal kulturmiljö utanför planområdet

Plan och bygglagen 2 kap. 6 § "Vid planläggning [...] ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. Vid planläggning [...] ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas"

Planförslaget innebär en viss skalförskjutning i det absoluta närområdet. Bebyggelsen håller sig dock på samma nivå som befintligt flerbostadshus i kvarterets hörn mot Älvsjövägen, vars stadsmässighet genom ett slutet byggnadssätt, avsaknad av förgårdsmark och lokaler i bottenvåning tas upp i förslagets bebyggelse. Planförslaget bedöms inte påverka områdets planhistoriska värde i någon större utsträckning.

Planförslagets påverkan på befintliga fastigheter

Plan och bygglagen 2 kap. 6 § "Vid planläggning [...] ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas."

8 kap. 17 § "Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden."

Planförslaget innebär att de två befintliga byggnaderna på fastigheterna rivs. Byggnaden på Hillebarden 3 har inte bedömts ha något särskilt kulturhistoriskt värde i kulturmiljöutredningen (Nyréns arkitektkontor 2019) utifrån dess förändringshistorik där byggnadens ursprungliga karaktär förvanskats. Byggnaden på fastigheten Hillebarden 19 har bedömts ha ett miljöskapande värde utifrån att det är en exteriört förhållandevis välbevarad 1920-talsvilla uppförd i enlighet med den

ursprungliga stadsplanen för området. Utifrån detta bedöms planförslaget ha en viss negativ påverkan på områdets kulturhistoriska värde.

De respektive fastigheternas yttre miljö har inte tillskrivits något större kulturhistoriskt värde utifrån deras förändringshistorik där den tidigare villaträdgården på Hillebarden 19 omvandlats till parkering på 1960-talet.

Sammanvägd bedömning

Planförslaget innebär en viss negativ påverkan på kulturmiljön lokalt utifrån att villan på Hillebarden 19, med i huvudsak välbevarad karaktär från uppförandet 1926 rivs.

Byggnaden på Hillebarden 3, den före detta KF-butiken, har inte bedömts ha några särskilda kulturvärden utifrån dess grad av förvanskning, samt att det finns mer välbevarade representanter för byggnadstypen i landet.

Den något högre skalan planförslaget innebär bedöms inte innebära en så pass stor skillnad mot befintlig närliggande bebyggelse att områdets karaktär förvanskas. Den visuella påverkan av de högre volymerna utifrån vystudierna bedöms vara påtaglig men inte oskäligt dominerande i sammanhanget.

Den föreslagna bebyggelsens arkitektoniska utformning har i hög grad karaktären av en gestaltning anpassad till omgivningen, vilket ligger i linje med hur flerbostadshusen i kvarteret från 2000-talet gestaltats.

Materialval i sockelpartier och tak samt kulörval på puts bör studeras vidare för att inte innebära en för stor avvikelser från områdets karaktär i övrigt.

Planförslaget ligger i linje med översiktsplanens intention att göra Johan Skyttes väg till en stadsgata med "ny blandad bebyggelse, längs hela sträckan eller på delsträckor."

2.1 Generella förutsättningar

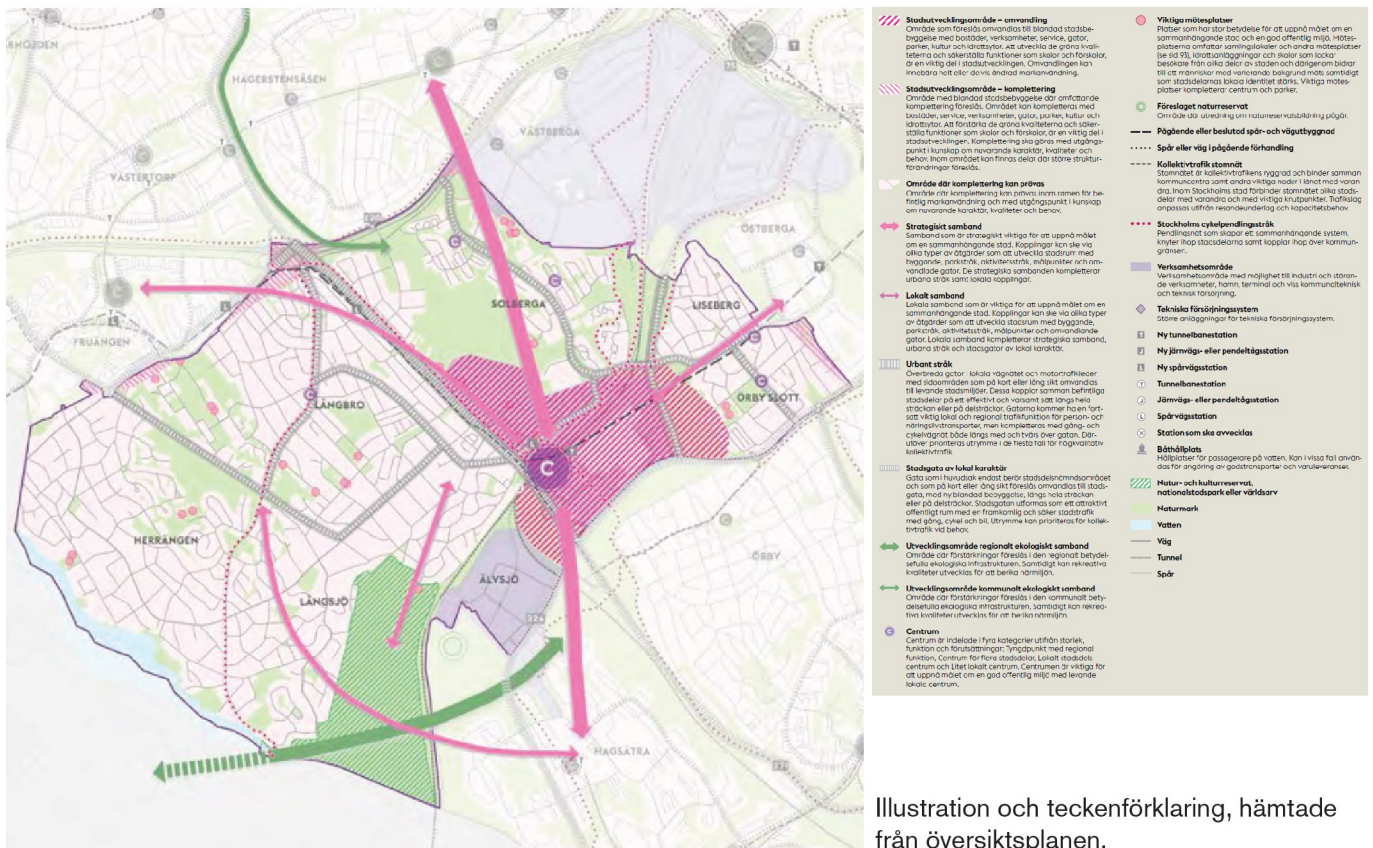

Illustration och teckenförklaring, hämtade från översiktsplanen.

Stockholms översiktsplan

Älvsjö-Solberga-Telefonplan är en av tio platser utpekade i översiktsplanen vars strategiska samband ska prioriteras i arbetet med en mer sammanhängande stad. Målet är bland annat att utvecklingen av sambanden mellan de utpekade platserna ska öka tillgängligheten till stadskvaliteter, samt öka rörelser och utbyten mellan områden.

Älvsjö är utpekad som en stadsdel med stora utvecklingsmöjligheter:

"Älvsjö har mycket stora stadsutvecklingsmöjligheter och kommer vidareutvecklas som en regional målpunkt genom att en tunnelbana Älvsjö-Fridhemsplan samt Spårväg syd anläggs. Delar av Älvsjö bedöms kunna omvandlas till en stadsdel med hög täthet och ett stort antal nya arbetsplatser, bostäder, service, offentliga rum, kultur och idrott. Sambanden mellan Hagsåtraskogen och Älvsjöskogen behöver stärkas."¹

Johan Skyttes väg är en av vägarna som pekats som stadsgata av lokal karaktär, vilket innebär att det är en

gata som "på kort eller lång sikt föreslås omvandlas till stadsgata, med ny blandad bebyggelse, längs hela sträckan eller på delsträckor. Stadsgatan utformas som ett attraktivt offentligt rum med en framkomlig och säker stadstrafik med gång, cykel och bil. Utrymme kan prioriteras för kollektivtrafik vid behov."

2.1 Generella förutsättningar

Planmosaik. Aktuella fastigheter markerade med streckad röd linje. Plankartor hämtade från Stockholms stadsbyggnadskontors digitala arkiv.

Gällande detaljplan

De berörda fastigheterna ligger på den ursprungliga stadsplanen vilken antogs 1921. Större delen av planen har i övrigt ersatts i omgångar, med en första ändring redan 1926, ett större antal ändringar kring 1945 och den senast antagna ändringen från 2018.

Fastigheterna ligger i ett kvarter markerat med B, vilket innebär att de enbart får bebyggas med ett öppet eller kopplat byggnadssätt med en maxhöjd på 7,5 meter eller med fler än två våningar förutom källare och vind. Beroende på om byggnaden uppförs i trä eller sten/reveterad träfasad gäller olika avstånd för byggnadens placering i förhållande till granntomten; en byggnad i sten eller med reveterad fasad lägre än 4,5 meter ska placeras minst 4,5 meter från granntomt. Är byggnaden högre gäller minst 6 meters avstånd. För träbyggnader med oputsad fasad gäller minst 6 meter i båda fallen.

2.1 Generella förutsättningar

Pågående planarbete

Det aktuella planområdet ligger i omedelbar närhet till pågående planarbete i två andra projekt längs med Johan Skyttes väg. Samtliga planförslag syftar till att förtäta respektive fastigheter, öka exploateringen samt öka stadsmässigheten, i enlighet med intentionerna i översiktsplanen. I kvarteret Hillebarden och Kavelbron har en tomtutredning genomförts med syftet att undersöka möjligheterna att utveckla delar av kvarteren.

2.2 Kulturhistoriska förutsättningar

Utdrag ur SSMs klassificeringskarta.

Stockholms stadsmuseums kulturhistoriska klassificering

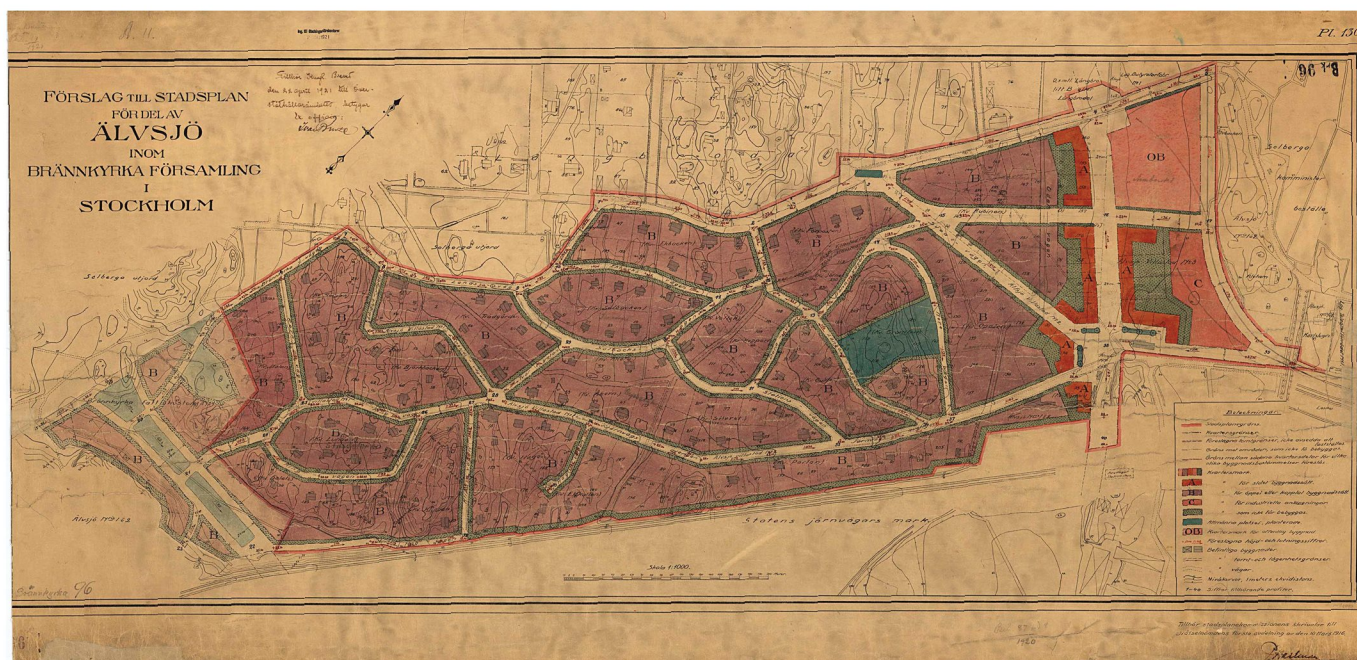
Området är kulturhistoriskt klassificerat av Stockholms stadsmuseum (här förkortat SSM).

Den kulturhistoriska klassificeringen är ett kunskapsunderlag som ligger till grund för bedömningar vid bygglovgivning och planhandläggning. Området har grönklassats vilket innebär att området i dess helhet bedöms vara särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Kulturhistoriska kvalitéer identifierade i kulturmiljöutredningen

I kulturmiljöanalysen (Hillebarden 3 & 19 - Kulturmiljöutredning 2019-03-25) har ett antal kulturhistoriska kvalitéer identifierats vilka återges kortfattat på följande sidor.

2.2 Kulturhistoriska förutsättningar

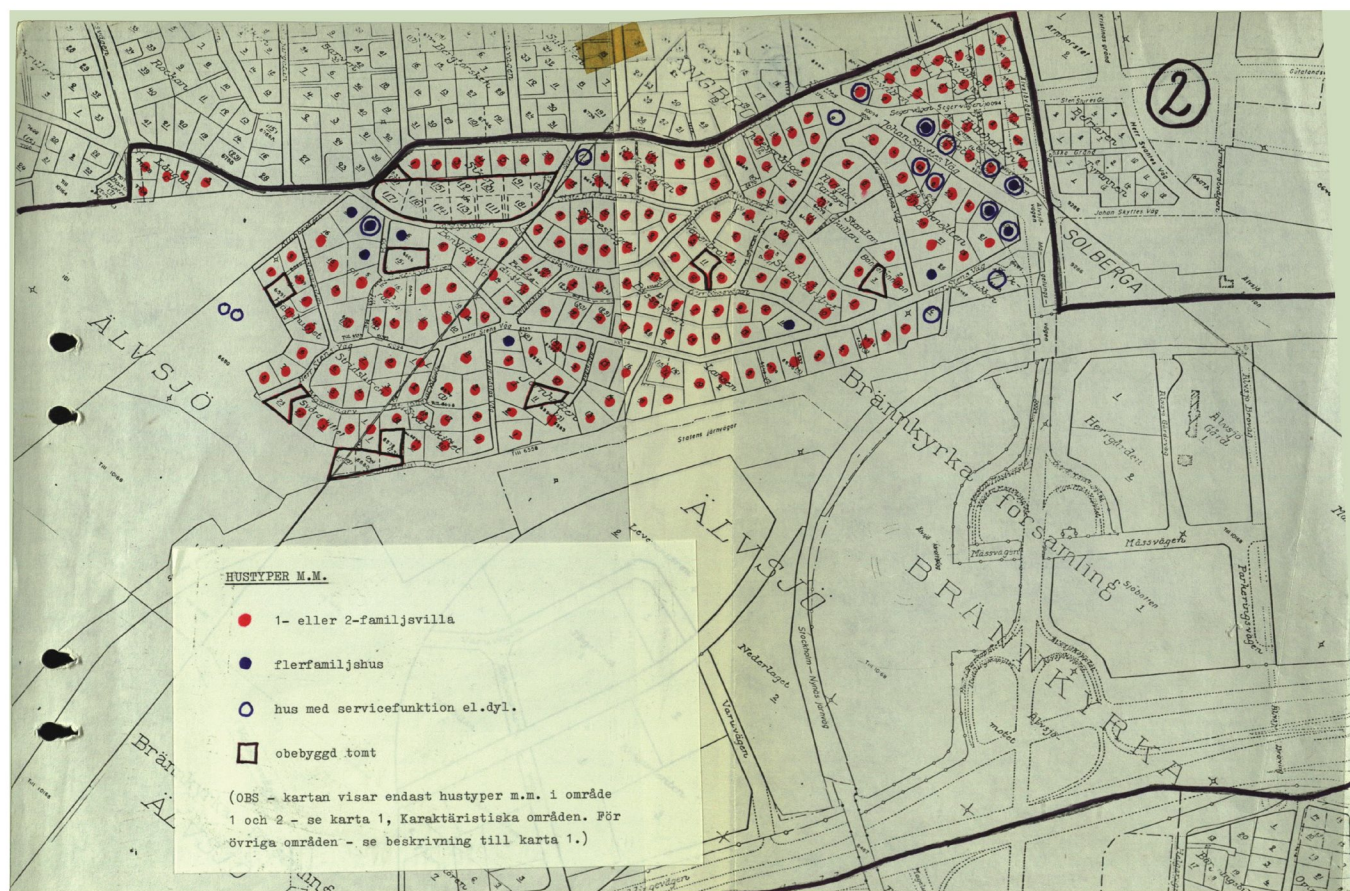
Per Olof Hallmans ursprungliga stadsplan för Älvsjö villastad, upprättad 1916 och fastslagen 1921.

Planhistoriskt värde

Älvsjö villastad har ett högt planhistoriskt värde genom att det är en stadsdel i huvudsak utförd enligt intentionerna i P O Hallmans plan från 1916. Särskilt de västra och mellersta delarna har en hög grad av autenticitet och påtagligt upplevelsevärde. Planen för områdets östra kvarter mot Älvsjövägen reviderades tidigt då villor ersatte det ursprungligen föreslagna slutna byggnadsskicket. Villorna har sedan dess till stor del rivits i samband med den planerade breddningen av Älvsjövägen samt i mindre mån i samband med förtätningsprojekt på 2000-talet. Områdets östra delar har därmed en något mer otydlig karaktär, dels utifrån att stadsplanen reviderades och den ursprungligt konsekventa utformningen inte kunde genomföras, dels utifrån senare rivningar och förtätningsprojekt.

Området i dess helhet har klassificerats som grönt av Stockholms stadsmuseum vilket innebär att det bedöms ha ett högt kulturhistoriskt värde och att området är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. I kulturmiljöutredningen bedömdes klassificeringen stämma överens med vad som framkommit vid inventeringen, särskilt i områdets västra och mellersta delar.

2.2 Kulturhistoriska förutsättningar

Hustypsinventering. Ur Stadsmuseets inventering 1977.

Stockholms stadsmuseums inventering 1977

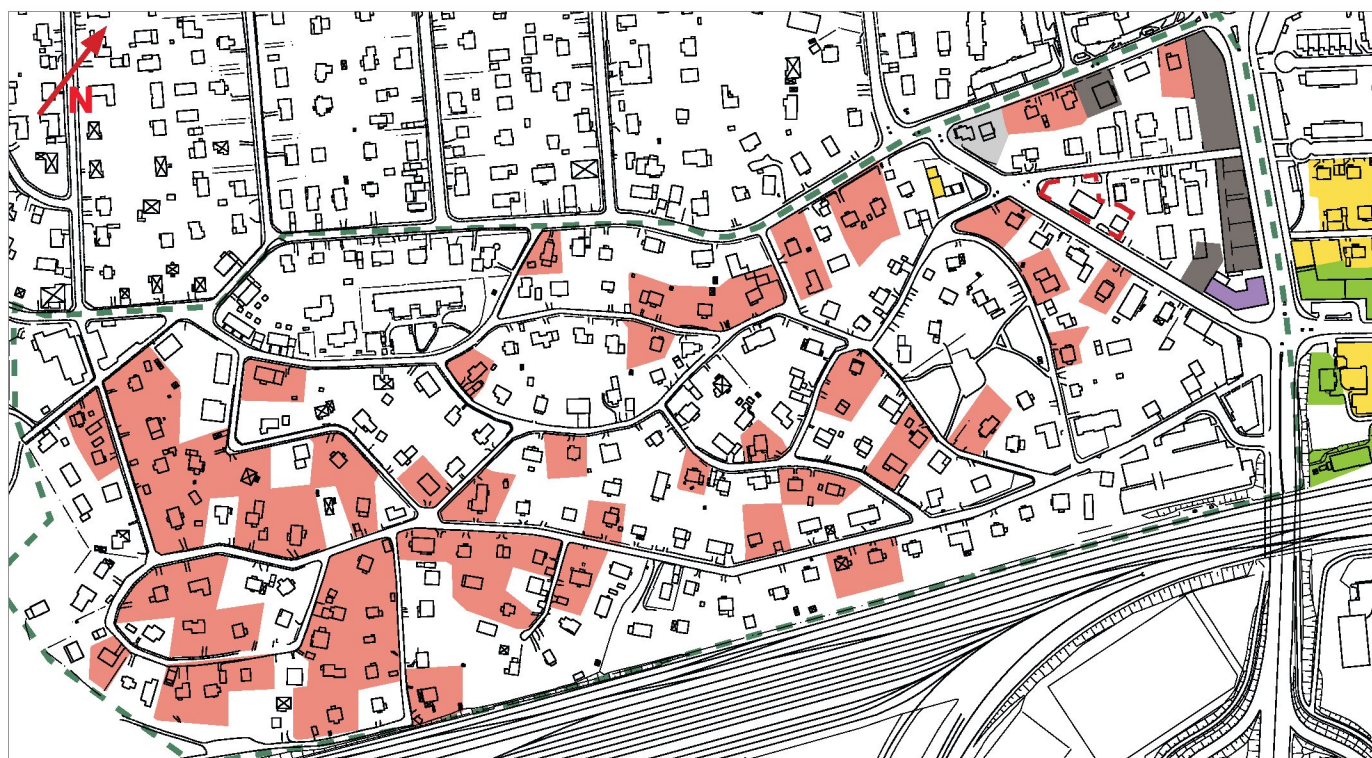
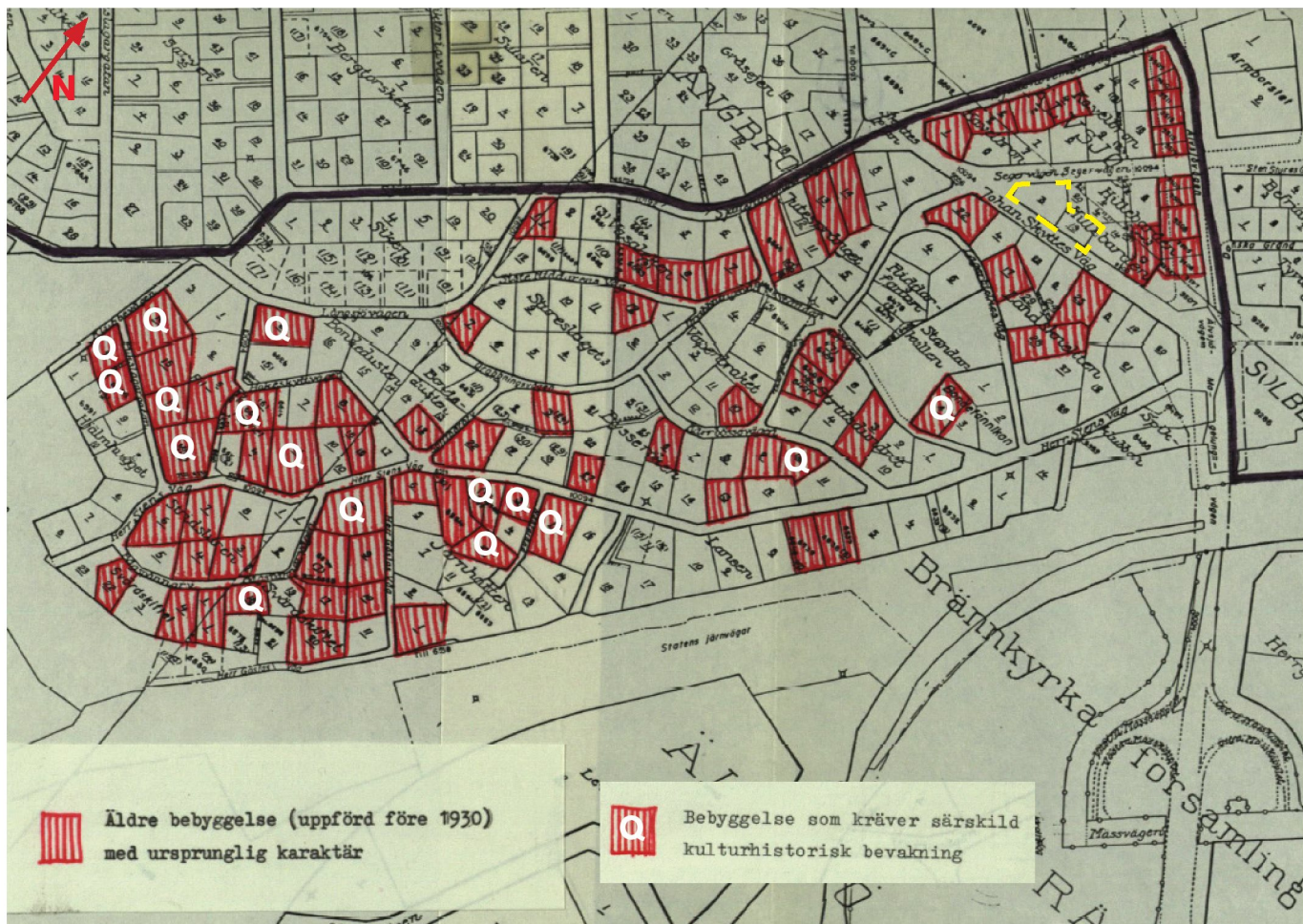
Stockholms stadsmuseum genomförde en omfattande inventering av bebyggelsen i Älvsjö villastad 1977.

Inventeringen resulterade bland annat i ett antal illustrerande kartbilder, däribland en med välbevarad bebyggelse uppförd före 1930, vilken är inklippt på nästa sida. Museet markerade även vilka fastigheter som krävde "särskild kulturhistorisk bevakning", vilket i detta dokument har markerats på samma karta. I samband med kulturmiljöutredningen (Nyréns 2019) genomfördes en översyn över vilka förändringar som påverkat de tidigare utpekade fastigheterna, vilket presenteras på kartbilden nedan på nästa sida.

Bland annat har 11 av de ursprungligen markerade parhusen längs Älvsjövägen rivits i samband med den planerade breddningen av vägen. Bebyggelsen uppförd före 1930 har i sammanhanget med planstrukturen störst upplevelsevärde. Tyngdpunkten ligger, som kartan visar, i söder, där den tidigaste utbyggnaden skedde. Bebyggelse som kräver särskild kulturhistorisk bevakning är nästan uteslutande uppförd före 1920. Kvarteren närmast Älvsjövägen har tappat mycket av den tidigare enhetliga villakarakteren efter rivningarna.

Sammanfattningsvis låg den högst värderade bebyggelsen i huvudsak i områdets tidigast utbyggda delar, men bebyggelse med ursprunglig karaktär förekom även i de senare utbyggda delarna i nordost. Den har dock decimerats markant, som dagens kartbild visar.

Även senare ställningstaganden från Stadsmuseet och staden har markerats på den nedre kartbilden på nästa sida. Hela Älvsjö villastad grönklassades 2006, vilket innebär att området bedöms ha ett högt kulturhistoriskt värde även om området inte inventerats på fastighetsnivå vid ställningstagandet. Inom området har det tidigare bensenmacken gulmarkerats i samband med det påbörjade planarbetet i det kvarteret. Utanför området på andra sidan Älvsjövägen har fastigheter inventerats och grön- respektive gulklassats i samband med Solbergainventeringen 2005. Fastigheten Älvsjö 3:1 har försetts med skydds- och varsamhetsbestämmelser av Stockholms stad i samband med en planändring 2018.

Inventering 1977 med uppdatering

Bevarad utpekad bebyggelse	Riven utpekad bebyggelse	Förvanskad utpekad bebyggelse

Senare ställningstaganden

Grönklassat område	Grönklassad fastighet	Gulklassad fastighet/byggnad	Skyddsbest. i DP

2.2 Kulturhistoriska förutsättningar

Hillebarden 3

Hillebarden 19

Kulturhistoriska värden - fastigheter

Hillebarden 3

Byggnaden är uppförd som en standardbutik för Kooperativa förbundet i funktionalistisk stil med stora glasade partier, vitmålad träpanel och en uppdelning mellan charkuteri- speceri- och mjölkbutik med var sin entré.

Den ursprungliga byggnadens karaktär är i princip oläsbar; byggnadens volym, fasadmaterial, taktäckning, fönster och dörrar har ändrats vid olika tillfällen utan att en sammanhållen gestaltningsidé tagit vid. Interiört är planlösning och ytskikt helt förändrade. Byggnadens värde ligger i att det är en representant för mindre standardbutiker uppförda av Kooperativa förbundet runt om i landet på 1930-talet, ofta placerade inne i villaområden där det var långt till annan service. Då byggnadens läsbarhet som före detta butik i nuläget är i princip borta samt att det finns flera välbevarade standardbutiker runt om i landet bedöms byggnaden ha ett mycket begränsat kulturhistoriskt värde. Fastigheten i övrigt består av i huvudsak hårdgjord yta utan några kulturhistoriska kvalitéer.

Värdebärande karaktärsdrag att beakta

Byggnaden bedöms sakna kulturhistoriskt värdebärande karaktärsdrag i dess nuvarande form.

Hillebarden 19

Byggnaden på fastigheten Hillebarden 19 tillhör den första generationens villor som uppfördes i Älvsjö villastad enligt P O Hallmans plan. Trots att byggnaden genomgått ett antal förvanskande förändringar har den en förhållandevis välbehållen och avläsbar 1920-talsskaraktär exteriört. Hillebarden 19 besitter därmed ett miljöskapande värde genom att den stilmässigt ansluter väl till den äldre bebyggelsen i området avseende volym, form och tidstypiska byggnadsdetaljer. Interiört är det endast trapphuset som har ett visst kulturhistoriskt värde genom dess bröstningar och dörrar målade i en enkel ekimiterande ådring. Dörrarna mot trapphuset har även sannolikt ursprungliga målningar vilka bidrar till byggnadens värde. Fastighetens utemiljö är till stora delar hårdgjord på 1960-talet i samband med anläggandet av en parkering och bedöms inte ha något större värde.

Värdebärande karaktärsdrag att beakta

Husets volym och form

Entréparti med ursprungliga detaljer såsom gjuten trappa med smidesräcken i järn, dekorativa dörrömfattningar i trä och skärmtak

Ursprungliga fönster i trä med spröjs

Trapphusets dörrar med sannolikt ursprung målning

3.1 Samrådsförslag

Beskrivning

Planförslaget innebär att de två befintliga byggnaderna på fastigheterna rivs och ersätts med en sammanhängande volym längs med Johan Skyttes väg utformad som två högre byggnadskroppar sammanlänkade med en lägre del. Byggnaderna är flerfamiljshus i tre våningar med inredd vindsvåning. Den lägre delen är ett så kallat Townhouse. Byggnaderna är placerade en halv meter från gatan, med möjlighet för en växtzon framför fasaden. De högre volymernas bottenvåningar innehåller lokaler i hörnen mot gatan. På byggnadernas baksida mot gården anläggs terrasser för bostäderna på bottenvåningen medan lägenheterna på de två övre planen förses med balkonger. Mot gatan får byggnaden franska balkonger. En garagednedfart anordnas med angöring från Segervägen. Nedfarten skyls med en pergola.

Byggnaderna har en högre skala än intilliggande villor men ligger på samma nivå som flerfamiljshuset i kvarteret i korsningen Älvsjövägen/Johan Skyttes väg.

3.1 Samrådsförslag

HILLEBARDEN 3/19 4 JUNI 2020
URBAN COUTURE ARKITEKTER STORSTADEN BOSTAD

MATERIALSTUDIE
PUTS, KAKEL, BETONG, TRÄ OCH PLÅT

Gestaltning

Planförslagetets tre byggnadskroppar ges en varierande gestaltning avseende formspråk och materialval. Den västra byggnaden har en sockel i klinker, entrépartier i trä, putsade fasader och ett tak i aluzink. Den lägre mellanbyggnaden har en fasad i träpanel med entrédörr i aluminium och sedumtak. Den östra byggnaden har en liknande utformning som den västra men med en sockel i betong och en annan kulör på puts.

Bottenvåningens entré och fönsterpartier varierar mellan rakavslutade och välvda, för att anknyta till annan bebyggelse i området.

4.1 Vystudier

Vypunkter markerade på Lantmäteriets ortofoto.

Syfte

Vystudierna genomförs för att visualisera och analysera förslagets påverkan på upplevelsen inom och utanför området.

Först beskrivs ett fotografi av nuläget med hänvisning till de kvalitéer som identifierats i kulturmiljöutredningen.

Sedan beskrivs en rendering hämtad ur projektets modell, med en vypunkt från ungefär samma plats som fotografiet är taget.

Syftet är inte att beskriva den exakta skillnaden gentemot nuläget som exempelvis ett fotomontage gör, fokus ligger istället på att beskriva den övergripande förändring som förslaget innebär och vilka kvalitéer som bevaras, utvecklas eller försvinner ur ett kulturmiljöperspektiv. Renderingarna är hämtade ur Urban Couture arkitekters 3D-modell. Modellen saknar en del element som befintliga byggnader och annat utanför planområdet. Tre av vyerna har dock en rendering där dessa element är inlagda.

Valda vyer

Vy 1 är tagen från den huvudsakliga entrén till området från Älvsjövägen.

Vy 2 är tagen från korsningen Johan Skyttes väg/Segervägen.

Vy 3 är tagen från korsningen Johan Skyttes väg/Sjättenovembervägen.

Vy 4 är tagen från Segervägen.

Vy 5 är tagen från Johan Skyttes väg, närmare projektet.

Vy 6 är tagen med drönare från sydväst.

Vy 1 - analys av befintlig situation

Nuläge

Vyn är tagen från öster längs Johan Skyttes väg. Närmast kameran flankeras vägen av två flerfamiljshus, uppförda kring 1945 (t.v.) respektive 1935. Byggnaderna är uppförda i sten och med ett slutet byggnads-sätt enligt den ursprungliga stadsplanens intentioner för en mer stadsmässig anslutning till Älvsjövägen (byggnaden till vänster fick byggas en våning högre efter en planändring 1945). Bortanför dessa tar det ursprungliga villaområdet vid, där förgårdsmark och uppväxta träd innebär att bebyggelsen från denna vy i huvudsak är skymd. Bakom grönskan närmast flerfamiljshuset till höger skymtar ett av de flerbostadshus med träfasad som ersatte äldre villor under 2000-talet.

Vy 1 - analys av förslagets påverkan

Förslag

Den föreslagna bebyggelsen kliver fram och placerar sig i gatuliv. Bebyggelsen håller en något högre skala än den befintliga som flankerar vyn.

Gatan får en mer stadsmässig karaktär, vilken är intentionen i förslaget samt i Översiktsplanen.

Vy 2 - analys av befintlig situation

Nuläge

Vyn är tagen vid korsningen Johan Skyttes väg och Segervägen. Vyn domineras av byggnaderna på de för rapporten aktuella fastigheterna samt de stora kastanjer som växer på allmän platsmark. I den aktuella vyn är gat- och kvartersstrukturen avläsbar, i övrigt innebär perspektivet inte en större upplevelse av de karaktärsdrag som ligger till grund för grönklassningen av Älvsjö villastad.

Vy 2 - analys av förslagets påverkan

Förslag

Den föreslagna bebyggelsen har en högre skala än den befintliga och får en mer dominant karaktär i området, inte minst utifrån att den placerar sig närmare gatan i enlighet med intentionen att skapa en mer stadsmässig situation längs med gatan. Kvarters- och gatustruktur bedöms inte påverkas utifrån planförslaget sett ur vyn.

Alla volymer i intilliggande pågående planprojekt är inte inlagda i modellen.

Vy 3 - analys av befintlig situation

Nuläge

Vyn är tagen vid korsningen Johan Skyttes väg och Sjättenovembervägen, med kameran riktad österut. I fonden skymtar villan på fastigheten Uppbådet 2, grönklassad av Stockholms stadsmuseum. Till vänster om den syns taket på flerfamiljshuset som avslutar kvarteret Hillebarden mot Älvsjövägen.

Till höger i bild skymtar staketet till bensinstationen på fastigheten Jutesprånget 9. Till vänster syns byggnaden på fastigheten Kavelbron 1, vilken var utpekad som en fastighet uppförd före 1930 med välbevarad karaktär i Stadsmuseets inventering 1977. Byggnaden har senare byggts till på ett ovarsamt sätt och fastigheten har i kulturmiljöutredningen (Nyréns 2019) bedöms inte längre tillhöra ovan nämnda kategori av byggnader.

De för planområdet aktuella fastigheterna är synliga bakom den stora kastanjen i hörnet Johan Skyttes väg/Segervägen.

Vy 3 - analys av förslaget påverkan

Förslag

Planförslagets volymer är påtagliga i vyn med en mer framträdande karaktär än befintliga byggnader på fastigheterna. Volymens karaktär har drag av närliggande villabebyggelse från 1920-talet genom dess sadeltak med kupor, även om höjden skiljer sig. Volmen kommer dock fortsatt underordna sig den framförliggande kastanjen.

Till höger i bild har en volym lagts in från det pågående planarbetet på den tidigare bensinstationens tomt.

Det sammanvägda intrycket med respektive planarbetens volymer synliga är att korsningen får en mer stadsmässig karaktär i enlighet med översiktsplanens intention för Johan Skyttes väg. Områdets kvarters- och gatustruktur bedöms inte påverkas negativt sett ur vyn då tillkommande volymer i respektive projekt förhåller sig till dessa.

Alla volymer i intilliggande pågående planprojekt är inte inlagda i modellen.

Vy 4 - analys av befintlig situation

Nuläge

Fotografiet är taget längs Segervägen österut, planområdets "baksida". Vyn domineras av de uppvuxna kastanjer som återfinns längs vägen. Till höger i bild syns baksidan på byggnaden på Hillebarden 3. Bakom den låga häcken till höger i bild är fastigheten hårdgjord.

Vy 4 - analys av förslagets påverkan

Förslag

Planförslagets volymer har ersatt byggnaderna på de aktuella fastigheterna. Den dova färgskalan innebär en viss anpassning till platsen även om skalan är högre. Kastanjerna är kvar och den hårdgjorda ytan har omvandlats till gräsmatta i huvudsak. Den tidigare infarten har gjorts om till en ramp ner till det underjordiska garaget och döljs ed en spalje.

Vy 5 - analys av befintlig situation

Nuläge

Vyn är tagen från öster längs Johan Skyttes väg. Till höger i bild syns byggnaden på Hillebarden 19 och något längre fram skymtar uteserveringen på Hillebarden 3. Vyn är präglad av den grönska som kommer av villatomterna där huvudbyggnaderna ligger indragna från gatan.

Vy 5 - analys av förslagets påverkan

Förslag

Den föreslagna bebyggelsen kliver fram och placerar sig i gatuliv. Bebyggelsen håller en högre skala än den befintliga som flankerar vyn.

Gatan får en mer stadsmässig karaktär, vilken är intentionen i förslaget samt i Översiktsplanen.

Vy 6 - analys av befintlig situation

Nuläge

Vyn är tagen från luften från sydväst. Vyn är inte frekventerad av naturliga skäl men kvarteret Hillebardens brokiga karaktär framträder tydligt vilket gör vyn intressant att studera. Centralt i bild syns de för planarbetet aktuella fastigheterna, vars byggnader har ett förhållandevis stort indrag från gatuliv, i linje med hur närliggande villor är placerade. Uppe till höger i bild vid korsningen Johan Skyttes väg/Älvsjövägen syns de mer stadsmässiga flerfamiljshusen uppförda med slutet byggnadssätt utan förgårdsmark enligt den ursprungliga stadsplanens intention. Mellan dessa och de för planen aktuella fastigheterna ligger ett flertal flerfamiljshus uppförda under 2000-talet samt en villa från 1960-talet.

Vy 6 - analys av förslagets påverkan

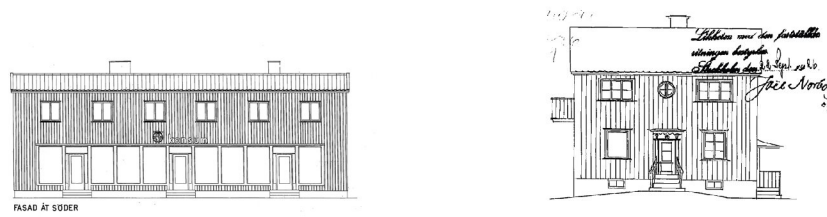
Förslag

Planförslagets volymer får en mer dominerande karaktär än de närmast liggande villorna och flerfamiljshusen och anknyter mer till flerfamiljshusen vid korningen mot Älvsjövägen höjdmässigt men även typologiskt, med dess publika bottenvåningar.

Den gestalning med fasadmateriäl i bland annat klinker och betong som föreslås för de nya byggnadernas bottenvåningar är inte frekvent förekommande i närområdet. Valen kan te sig aparta och bör studeras för att avgöra om de är bäst lämpade i förhållande till projektets arkitektoniska uttryck respektive den övergripande upplevelsen av området.

Alla volymer i intilliggande pågående planprojekt är inte inlagda i modellen.

5.1 Påverkan på kulturmiljön inom planområdet - bebyggelse och yttre miljö

Nuläge

Bedömningen av fastigheternas kulturhistoriska värde har fördjupats i den antikvariska förundersökningen. Hillebarden 3 har sammanfattningsvis bedömts ha ett begränsat kulturhistoriskt värde utifrån att byggnaden är kraftigt förvanskad, samt att den yttre miljön saknar kulturhistoriska kvalitéer.

Byggnaden på Hillebarden 19 har bedömts ha ett miljöskapande värde genom dess förhållandevis välbevarade exteriör. Byggnaden har även ett visst byggnadshistoriskt värde genom dess välbevarade trapphus med tidstypisk 1920-talsdekor. Fastighetens yttre miljö hårdgjordes till stor del på 1960-talet varpå den inte bedöms ha några större kulturhistoriska kvalitéer.

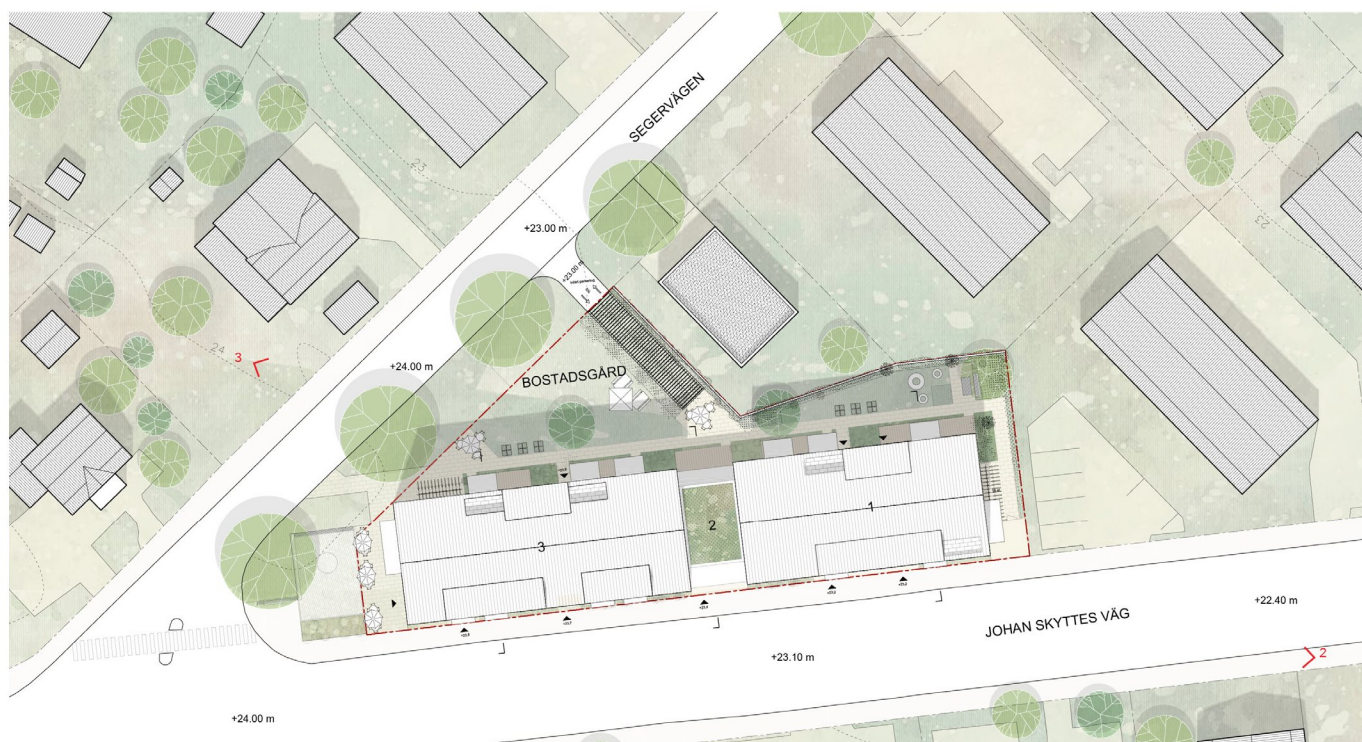
Förslag

I planförslaget rivs båda byggnaderna på fastigheterna. För fastigheten Hillebarden 3 bedöms påverkan lokalt inte innebära någon större förlust av kulturhistoriska värden. Rivningen av byggnaden på fastigheten Hillebarden 19 innebär en negativ påverkan på områdets kulturhistoriska värde utifrån att en förhållandevis exteriört välbevarad villa från 1920-talet försvinner.

Den befintliga grönstrukturen i kvarteret påverkas inte utifrån att de stora kastanjer som flankerar kvarterets nordvästra sida ligger på allmän platsmark, samt att de aktuella fastigheternas yttre miljö är i hög grad hårdgjord utan några kulturhistoriska kvalitéer. Förslaget innebär att grönyrtorna ökar i kvarteret, genom att inlastningsutrymmet omvandlas till bostadsgård.

De aktuella fastigheterna ovanifrån. Foto: Mattias Eklund.

Plan ur planförslaget. Urban Couture Arkitekter.

Kastanjerna i bildens övre del ligger utanför planområdet och bevaras. Inlastningsytan till den före detta KF-butiken omvandlas till grön bostadsgård.

Jämförelsen ovan är inte skalenlig utan enbart för illustrerande syfte.

Nyréns Arkitektkontor **2020**